

СВІТЛИЙ ПАМ'ЯТІ ПРОФЕСОРА АЛІМА АБДУЛ-АМІДОВИЧА ЕННАНА

Колектив Фізико-хімічного інституту захисту навколишнього середовища і людини МОН України та НАН України (ФХІЗНСІЛ МОН і НАН України) з глибокою скорботою сповіщає, що 03 серпня 2022 року після довготривалої важкої хвороби пішов з життя директор ФХІЗНСІЛ МОН і НАН України, відомий вчений, заслужений діяч науки і техніки України, доктор хімічних наук, професор Алім Абдул-Амідович Еннан.

А. А.-А. Еннан народився 25 лютого 1935 р. у м. Одеса у сім'ї студентів.

У 1952 р. А. А.-А. Еннан закінчив зі срібною медаллю Одеську середню чоловічу школу № 43, у 1958 р. – з відзнакою Одеський політехнічний інститут. Після закінчення інституту він працював лекційним асистентом на кафедрі технології та автоматизації хімічних виробництв (1958–1961 рр.), де виконав кандидатську дисертацію, захищену у 1964 р. Протягом 1961–1962 рр. працював майстром, начальником зміни на Одеському суперфосфатному заводі.

Наступні 39 років діяльності А. А.-А. Еннана пов'язані з Одеським державним (нині національним) університетом імені І.І. Мечникова, куди його запросили у вересні 1962 р. на посаду старшого викладача кафедри неорганічної хімії; у 1965–1973 рр. він працював доцентом цієї кафедри, в 1964–1967 рр. – заступником декана хімічного факультету, в 1970–1978 рр. – деканом з роботи з іноземними студентами; в 1972 – виконував обов'язки завідувача кафедри неорганічної хімії.

У 1973 р. з ініціативи А. А.-А. Еннана вперше в СРСР було відкрито кафедру хімічних методів захисту навколишнього середовища, яку він очолював до 1986 р. З 1986 по 1993 рр. керував об'єднаною кафедрою неорганічної хімії та хімічної екології.

У 1985 р. А. А.-А. Еннана було призначено науковим керівником Міжвідомчого центру «Захист навколишнього середовища у зварювальному виробництві» Академії наук УРСР та Мінвузу УРСР.

У 1988–1992 рр. А. А.-А. Еннан – директор Інженерного центру «Екологія у зварювальному виробництві» Мінвузу УРСР – проректор Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова; з 1992 р.– директор ФХІЗНСІЛ МОН і НАН України.

Найбільш повно здібності А. А.-А. Еннана – ідеолога, організатора і координатора великомасштабних різнопланових НДДКР, прагматично мислячого вченого, для якого фундаментальні дослідження – найкоротший шлях до досягнення практичних результатів, проявилися при виконанні сформульованих академіком Б.Є. Патонем завдань (1975 р.), спрямованих на розробку ефективних методів та засобів захисту навколишнього середовища та виробничого персоналу від впливу зварювальних аерозолів.

За відносно короткий термін (1980–1991 рр.) було здійснено розробку та організовано виробництво оригінальної імпортозамінюючої продукції: іонообмінних волокон, сорбційно-фільтруючих матеріалів, низькотемпературних каталізаторів, легких газопилозахисних респіраторів «Сніжок-ГП», установок для подання кондиціонованого повітря в кабіни кранівників, установок локалізації та уловлювання зварювальних аерозолів «Мрія», комплексних засобів індивідуального захисту зварників, установок централізованого очищення повітря в складально-зварювальних цехах, респіраторів різного функціонального призначення, газоаналізаторів фтористого водню «Фторинг», аспіраторів та зварювальних горілок з вбудованими відсмоктувачами.

Перераховане було розроблено та вироблялося в СРСР вперше.

На початку 90-х А. А.-А. Еннан зумів зорієнтувати колектив ФХІЗНСІЛ МОН і НАН України на вирішення завдань актуальних для України та Одеського регіону. При державній підтримці було виконано завдання Уряду України: розроблено, а Дослідним виробництвом інституту освоєно виготовлення імпрегнованих хемосорбентів, низькотемпературних каталізаторів, 18 найменувань (50 модифікацій) респіраторів різного функціонального призначення, які постачаються підприємствам практично всіх галузей економіки України.

Вперше у світі розроблено фізико-математичну зонну модель утворення твердої складової зварювального аерозолу в іонізованому багатокомпонентному парогазовому середовищі.

З 1998 по 2022 рр. узагальнено та систематизовано результати синхронно проведених гідрологічних, гідрохімічних, гідробіологічних, геобіохімічних та ботанічних сезонних досліджень в акваторії та на узбережжі всесвітньо відомого своїми унікальними рекреаційно-бальнеологічними ресурсами Куяльницького лиману. Дані досліджень відображено в Енциклопедії Куяльницького лиману.

Результати наукової діяльності А. А.-А. Еннана відображено у 13 книгах, 508 статтях, 405 тезах доповідей, пріоритет та оригінальність розробок захищені 105 авторськими свідоцтвами СРСР, 5 патентами СРСР, 201 патентом України та 16 патентами інших країн на винаходи.

Професор А. А.-А. Еннан віддав багато сил та енергії підготовці та атестації наукових кадрів вищої кваліфікації. Під його керівництвом підготовлено та захищено 23 дисертації, у тому числі 4 докторські.

Багато років А. А.-А. Еннан виконував велику громадську роботу: з 1985 по 1991 рр. – Член секції «Засоби індивідуального захисту» Наукової ради «Охорона праці» ДКНТ СРСР та ВЦРПС, 1987–1991 рр. – голова секції «Техніка безпеки та гігієна зварювального виробництва» Координаційної ради зі зварювання ДКНТ СРСР, 1991–1992 рр. – науковий керівник проекту «Екологія зварювального виробництва» Єдиного плану МНТК «ІЕЗ ім. Є. О. Патона АН України», 1992–2000 рр. – заступник голови Експертної ради з охорони навколишнього середовища та раціонального використання природних ресурсів МОН України, 1994–1996 рр. – голова секції «Техніка безпеки та гігієна праці у зварювальному виробництві» Міждержавної науково-технічної ради зі зварювання та споріднених технологій країн СНД, 1996–2002 рр. – позаштатний консультант Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, 2000–2002 рр. – голова секції «Охорона навколишнього середовища» Наукової ради МОН України.

А. А.-А. Еннан нагороджений медаллю «За доблесну працю» (1970 р.), знаком «Переможець Соціалістичного змагання 1973 року» (1974 р.), знаком «Ударник Дев'ятої п'ятирічки» (1976 р.), срібною медаллю ВДНГ СРСР (1977 р.), медаллю «Ветеран праці» (1986 р.), знаком Міністерства освіти і науки України «За наукові досягнення» (2005 р.), орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня (2005 р.), знаком Національної академії наук України «За підготовку наукової зміни» (2006 р.), грамотою Верховної Ради України (2009 р.), Почесною грамотою Кабінету Міністрів України (2010 р.), Почесною відзнакою Одеського міського голови «Знак пошани» (2010 р.), Почесною відзнакою голови Одеської обласної державної адміністрації (2010 р.).

За великі досягнення у науковій, педагогічній та громадській діяльності А. А.-А. Еннану було присвоєно у 1990 р. звання «Заслужений діяч науки і техніки України».

Ми знали Аліма Амідовича, як талановитого вченого та організатора науки, який завжди сприяв тісним науково-технічним зв'язкам нашого Інституту з ВНЗ, науковими та виробничими організаціями України та зарубіжжя. Він був інтелегентною, доброзичливою і просто чудовою людиною, яка гідно несла у світ свої знання і доброту.

Він користувався великою повагою, довірою та авторитетом у колег, знайомих та друзів. В учнях Алім Абдул-Амідовича продовжується його життя. Світла пам'ять про Аліма Абдул-Амідовича назавжди залишиться в наших серцях.

Світла пам'ять!